

Ο ΣΥΡΙΖΑ μετά τις εκλογές

Του Θανάση Κούρκουλα

Ο Αλέξης Τσίπρας έβαλε με τις δηλώσεις της παραίτησής του, τίτλους τέλους στον κύκλο που – όπως είπε – έκλεισε για τον ΣΥΡΙΖΑ. Οι 250.000 επιπλέον ψήφοι που έχασε ο ΣΥΡΙΖΑ τον Ιούνιο σε σχέση με τις εκλογές του Μαΐου ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι. Όμως η δημιουργική ασάφεια του λόγου του ΣΥΡΙΖΑ και του Τσίπρα δεν εξηγεί ποιος ακριβώς πολιτικός κύκλος έκλεισε με την εκλογική συντριβή και γιατί.

Η ήττα

Για τον Τσίπρα, πριν τις δεύτερες κάλπες έφταιξε ότι το κόμμα δεν επικοινωνήσε καλά το πρόγραμμά του και ότι το ΠΑΣΟΚ δεν αποδέχτηκε την πρότασή του για προοδευτική διακυβέρνηση. Για οποιονδήποτε αντικειμενικό παρατηρητή πάντως, ο ΣΥΡΙΖΑ από το 2015 μέχρι σήμερα ακολούθησε με συνέπεια μια διαδρομή πολιτικής προσαρμογής στις απαιτήσεις του συστήματος, τόσο κατά την περίοδο που κυβέρνησε (2015-2019) όσο και σαν αντιπολίτευση στην κυβέρνηση Μητσοτάκη από το 2019 μέχρι σήμερα. Με την φθορά εξ' αιτίας της μνημονιακής του κωλοτούμπας ο ΣΥΡΙΖΑ πίστεψε πως είχε ξεμπερδέψει, αλλά ο λαϊκός κόσμος την ξαναθυμήθηκε με αφορμή την αντιπολιτευτική κωλοτούμπα που έγινε ιδιαίτερα αισθητή, στα χρόνια της κυβέρνησης Μητσοτάκη. Τότε που υποτίθεται πως είχαν εκλείψει οι μνημονιακοί καταναγκασμοί και παρ' όλα αυτά ο ΣΥΡΙΖΑ συνέχισε να μετατοπίζεται ολοένα και δεξιότερα με ραγδαίους ρυθμούς: στην πανδημία όπου θα λογαριαζόταν μετά και ποτέ δεν λογαριάστηκε, στην κρίση της Ουκρανίας που τάχθηκε με τη γραμμή NATO-Ζελένσκι-Μητσοτάκη, στην εκτίναξη του πληθωρισμού που έκανε πλειοδοσία ...λελογισμένων παροχών. Με απόλυτη προσαρμογή στα κοστολογημένα προγράμματα εντός των δημοσιονομικών ορίων που βάζει η ΕΕ και με ευλαβική προσήλωση στην ρατσιστική γραμμή ΕΕ-ΝΔ του φράχτη και των κλειστών

συνόρων. Με στοχοπροσήλωση στα ακροατήρια του κέντρου και της «μεσαίας τάξης», που για να μην φοβηθούν, κάθε είδους φορολογία στο κεφάλαιο έγινε γαργάρα και απέμειναν μόνο τα «υπερκέρδη των εταιριών ενέργειας». Λες κι' όλα τα υπόλοιπα κέρδη δεν προκύπτουν από τον ιδρώτα των εργαζόμενων και την αισχροκέρδεια σε βάρος των λαϊκών στρωμάτων.

Με ποια πολιτική;

Στις πρόσφατες δηλώσεις Τσίπρα απουσιάζει κάθε αναφορά στην εργατική τάξη και στα λαϊκά στρώματα, ακόμα και μετά τις εκλογές, όπου – σύμφωνα με τον Τσίπρα – ο ΣΥΡΙΖΑ χρειάζεται «να ανταποκριθεί στις προσδοκίες εκείνων που θέλει και έχει ταχθεί να εκπροσωπεί». Όμως αυτοί – αν πρόκειται για την εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα – δεν κατονομάζονται καν. Γιατί ο Τσίπρας θέλει να εντάσσονται σε μια διαταξική «προοδευτική Παράταξη του τόπου, που όπως πάντα στην ιστορία, θα είναι οδηγός σε αυτή τη συλλογική εθνική προσπάθεια», με στόχο «ένα νέο ΣΥΡΙΖΑ, που θα εκφράζει αυτή τη μεγάλη Παράταξη» όπως είπε στην ανακοίνωση της παραίτησής του. Φαίνεται λοιπόν πως οι εκατοντάδες χιλιάδες χαμένες ψήφοι των εργατογειτονιών της Β Πειραιά, της Β Αθήνας και της Δυτικής Αττικής πέρασαν και δεν ακούμπησαν την μεταλλαγμένη κεντροαριστερή φυσιογνωμία και τις κοινωνικές συμμαχίες με τα μεσοστρώματα που ο ΣΥΡΙΖΑ και ο Τσίπρας συνεχίζουν με επιμονή να επιδιώκουν, παρά την συντριπτική τιμωρία τους από την εργατική τάξη.

Σε αυτό το φόντο ο Αλέξης Τσίπρας παραιτήθηκε για να ανοίξει τον δρόμο στο «Νέο κύμα του ΣΥΡΙΖΑ» όπως είπε. Όμως δεν διευκρίνισε με ποια πολιτική θα πορευτεί η όποια νέα ηγεσία. Πρόκειται για συνταγή της δεξιάς σοσιαλδημοκρατίας όταν κυριάρχησε η προσαρμογή της στον νεοφιλελευθερισμό. Οι οπαδοί του SPD, του ΠΑΣΟΚ, των Ισπανών Σοσιαλιστών καλούνται εδώ και καιρό να εκλέξουν ηγέτη αλλά σε καμία περίπτωση δεν έχουν δικαίωμα διαμόρφωσης της πολιτικής του κόμματος που θα ακολουθήσει ο νέος ηγέτης. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και στον

ΣΥΡΙΖΑ. Άλλωστε στο επίπεδο των κομματικών στελεχών, ήδη απουσιάζει από την ΚΕ του ΣΥΡΙΖΑ οποιαδήποτε συνδικαλιστική ή κινηματική παρουσία. Δεσπόζουν πάντως φαινές στρατολογήσεις σαν του Μαραντζίδη, του Αντώνη και της Τσαπανίδου, που ομολογούν τα αδιέξοδα των διαδοχικών διευρύνσεων χωρίς αρχές και πολιτικό στίγμα, που οδήγησαν στην κατάρρευση του πολιτικού μετώπου που είχε χτίσει ο ΣΥΡΙΖΑ στα χρόνια των αντιμνημονιακών κινημάτων με τα λαϊκά στρώματα και την εργατική τάξη.

Τί μέλλει γενέσθαι;

Τα πράγματα δεν είναι ιδιαίτερα αισιόδοξα για τον ΣΥΡΙΖΑ με δεδομένη την πολιτική του φυσιογνωμία. Ακόμα και αν προκύψουν σημαντικά κινήματα, σοβαρές εργατικές και λαϊκές κινητοποιήσεις – κάτι διόλου απίθανο με την φόρα που έχει πάρει η κυβέρνηση Μητσοτάκη – η πρόσφατη συμπεριφορά του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης δηλώνει απουσία δεσμών με τις αγωνιστικές πρωτοπορίες και επιχείρηση «καλoupώματος» των αιτημάτων των κινημάτων σε πλαίσια που θα είναι αποδεκτά από το σύστημα. Αυτό δείχνει η πρόσφατη εμπειρία για το πώς χειρίστηκε ο ΣΥΡΙΖΑ τις αντιστάσεις στους καλλιτέχνες, τους αγώνες εναντίον στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, τις κινητοποιήσεις στα νοσοκομεία, τους φοιτητές που συγκρούστηκαν με την πανεπιστημιακή αστυνομία, το κίνημα που προέκυψε μετά το έγκλημα των Τεμπών και τόσα άλλα. Άλλωστε οι πιο «αριστερές» εκδοχές εντός του ΣΥΡΙΖΑ (Ομπρέλα) δεν βάζουν κανένα στόχο σύνδεσης με τα κοινωνικά κινήματα ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν μοχλό πίεσης στον ΣΥΡΙΖΑ και να μετατοπιστεί ο πολιτικός φορέας αριστερά. Για την ακρίβεια τέτοιου είδους στόχοι έχουν πεθάνει μετά τη μαζική αποχώρηση αριστερών στελεχών και μελών που ακολούθησε την κωλοτούμπα του 2015. Αντίθετα, οι πιο «ριζοσπαστικές» φωνές εντός του ΣΥΡΙΖΑ υποκύπτουν στην γραμμή της ηγεσίας που επιτάσσει να μην εμφανίζεται ο ΣΥΡΙΖΑ στην πρώτη γραμμή των κοινωνικών αγώνων προκειμένου να μην χαρακτηριστεί λαϊκιστικό και ανεύθυνο κόμμα. Δεν είναι μακριά οι «τιμωρίες» όχι ιδιαίτερα αριστερών,

μόνο κάπως αθυρόστομων στελεχών, όπως ο Κουρουπλής και ο Πολλάκης, όταν τόλμησαν να πουν μια κουβέντα παραπάνω...

Η αλήθεια είναι πως αν δεν καταφέρουμε να φτιάξουμε έναν ορατό πόλο αριστερά του ΣΥΡΙΖΑ που να μην υποτάσσεται στην ηττοπαθή συστημική πολιτική της ηγεσίας του, αλλά ταυτόχρονα να έχει την ικανότητα να απευθύνεται στον κόσμο που έχει πολιτική αναφορά σε αυτόν, δεν θα δούμε άσπρη μέρα από τις πολιτικές του ΣΥΡΙΖΑ. Αν λοιπόν υπάρχει ένα στοίχημα, αυτό δεν αφορά τους συσχετισμούς και τις διαδικασίες μέσα στα όργανα του ΣΥΡΙΖΑ αλλά στο κίνημα και στην αντικαπιταλιστική αριστερά. Σε μια τέτοια προοπτική μπορούμε και πρέπει να απευθυνθούμε στα πιο πρωτοπόρα τμήματα της εργατικής τάξης και της νεολαίας, επιχειρώντας να δημιουργήσουμε αυτό που ο ΣΥΡΙΖΑ είναι ανίκανος να προσφέρει: Πολιτική έκφραση και προοπτική για τον κόσμο που δεν θα σταματήσει να μάχεται ενάντια στις επιθέσεις που με μαθηματική ακρίβεια η ΝΔ θα ξανα-εξαπολύσει συντομότερα.